

PIERRE DE LA BARRE (PARIJS)
AAN CONSTANTIJN HUYGENS [DEN HAAG | NIJMEGEN]
31 JULI 1648
4850A

Antwoord op Huygens' brief van 20 juli 1648 (verloren).

Samenvatting: De la Barre beantwoordt Huygens' brief van 20 juli 1648. Hij bewerkt een allemande voor luit van Huygens voor het klavecimbel. De reis naar Zweden is uitgesteld zodat hij ook nog niet in Den Haag langs kan komen. Hij vraagt of zijn kinderen in dienst kunnen treden van Willem II en Maria Henriëtta Stuart. Hij beschrijft een door hem ontworpen transpositiemechaniek en een klavecimbel met twee klavieren en drie snaarkoren, dat £ 300 moet kosten.

Verstuurd samen met Anne de la Barres brief aan Huygens van 31 juli 1648 (**4850**). Het is aannemelijk dat Huygens de onderhavige brief met de vorige (**4850**) in de periode 12-14 augustus 1648 in Nijmegen in handen kreeg. Wellicht nog op 14 augustus 1648 door Huygens beantwoord, op welke brief La Barre op 15 oktober 1648 reageerde (**4886**).

Primaire bron: Parijs, Bibl. Nat., Departement de la musique, Lettres autographes Vol. 60 (La Barre - La Font), fols. 1-2: brief (dubbelvel, 18x24cm, ab | d; autograaf).

Vroegere uitgave: Tiersot 1928, pp. 7-9: volledig.

Namen: Henriëtta Maria van Bourbon; Christina van Zweden; Karel II (koning van Engeland); Anne de la Barre; Joseph de la Barre; Pierre de la Barre jr.; Maria Henriëtta Stuart; De Verpré; Willem II.

Plaats: Zweden.

Titels: allemande (Huygens; voor luit); *Pathodia*.

Glossarium: accort (stemming [van luit]); allemande (allemande); chanter (zingen); clavecin (klavecimbel); clavier (klavier); composition (muziekstuk); corde (snaar); espinette (klavecimbel); instrument (muziekinstrument); luth (luit); ton (toon); voix (stem).

Transcriptie

À Monsieur

Monsieur de Zuylychem.

Monsieur,

Nous avons receu depuis deux jours celle qu'il vous a pleu de nous escrire dattée du 20^{em} de Juillet, pour responce à laquelle je vous diray que je me sens extrêmement obligé de la faveur que vous me faitte, et à toute ma famille, de nous communiquer vos pièces de tablature, dont j'ay commencé à transposer l'Allemande, qui est fort propre et agréable pour l'epinette, et il me semble que le vieux accort de luth simpatise mieux, estant plus dans l'ordre musical, que vous cognoissez parfaitement, comme l'on voit par vos compositions, qui sont fort naturelles et recherchées.

Nous avons recogneu la bonne volonté que vous nous tesmoignez dans l'offre que vous nous faittes de vostre maison en passant pour aller en Suède, mais ce voyage a esté remis accause du corronnement de la Reine de Suède qui ne se fera pas si tost. Or, puisque vous nous faittes l'honneur de nous aymer, je ne feindray point de vous dire que, si par vostre prudence vous recognoissez que le Prince et la Princesse vouleussent avoir auprès d'eux une personne comme ma fille pour l'entendre chanter et mes autres enfans qui touchent des instruments pour accompagner sa voix, vous me ferez la faveur de m'en advertir en nous procurant par ce moyen l'honneur de vous pouvoir voir et de vous faire entendre vos propres œuvres. Nous désirerions avec passion d'estre à La Haye pour pouvoir avoir la conversation d'une personne de vostre mérite et qui se cognoist parfaitement aux choses. Vostre bonté me permet d'user de cette proposition que je vous fais, notamment qu'à

présant que vostre país est sans guerre, la vertu y pourroit estre plus considerée. Je vous ay fait cette prière parce que, comme mes enfans ont tasché d'acquérir de la science, il ne reste sinon à trouver quelque prince auquel ils puissent plaire et donner du contentement qui reconnoisse leur peine, ne trouvens pas la vertu assez cogneue en nostre propre pays. Le Royne d'Angleterre et le Prince de Galles nous ont fait l'honneur, | b | nous ayant entendu, de nous tesmoigner toute l'estime qui se pouvoit désirer, ladite Reine souhaitant d'estre en Angleterre en sa première puissance et nous y emener.

Mon advis touchant un clavecin que j'ay fait entendre à Monsieur de Verpré et que j'ay fait faire en cette ville, s'est trouvé très-excellent. Voycy en quoy consiste sa bonté: premièrement dans une grandeur proportionnée, il a autant d'harmonie que l'on peut désirer laquelle me semble delicate, c'est à dire argentine et esgalle en toutes les parties, la basse n'offusque point le dessus. Toutes sortes de compositions gaves ou tristes réucissent mieux qu'aux autres; particulièrement pour chanter, il simpatise avec la voix; et surtout facil et aisé à jouer. Le prix est de trois cent livre au dernier mot, à deux claviers et triples cordes, avec l'invention de faire mouvoir les claviers pour jouer en toute sortes de tons et demy-tons. Cette dernière invention est de moy; il n'y a que les miens en France, où cela se trouve, et en fait augmenter le prix de plus de dix escus.

Je vous présenteray les très-humbles baisés-mains de mes enfans et particulièrement de ma fille qui se tient bien obligée de l'honneur que vous luy faites et moy. Je vous assure que je suis à jamais,

Monsieur,

vostre très-humble et très-affectionné serviteur
De la Barre.

De Paris, ce 31eme Juillet 1648.

Vertaling

Aan de heer van Zuilichem.

Mijnheer,

Twee dagen geleden hebben wij uw ¹brief van de 20ste juli ontvangen, in antwoord waarop ik u wil zeggen dat ik mij ten zeerste verplicht voel door de gunst die u mij en mijn gehele familie bewijst door ons uw stukken in tabulatuur [voor de luit] te sturen. Ik ben begonnen de Allemande, die zeer geschikt en goed is voor het klavecimbel, [daarvoor] te bewerken. Het komt mij voor dat de oude stemming van de luit daarvoor ²geschikter is, omdat die beter bij de muzikale structuur past, die u volkomen doorgrondt, zoals men uit uw composities kan afleiden, die heel natuurlijk en weldoordacht zijn.

Wij waarden de goede wil die u ons betoont door ons uit te nodigen uw gast te zijn op doorreis naar Zweden, maar deze reis is uitgesteld omdat de kroning van de ³koningin van Zweden toch niet zo snel plaatsvindt. Omdat u ons de eer gunt van uw sympathie, wil ik u zonder omwegen vragen of u, als u door uw ervaring kunt beoordelen of de ⁴prins en de ⁵prinses iemand bij zich zouden willen hebben zoals mijn ⁶dochter, om haar te horen zingen, en mijn andere ⁷kinderen om haar zang met instrumenten te begeleiden, mij daarvan op de hoogte wilt stellen, zodat wij hierdoor de eer hebben u te kunnen opzoeken en u uw eigen ⁸werken te

-
1. Huygens aan Pierre de la Barre, 20 juli 1648 (verloren?).
 2. Vermoedelijk wil La Barre hier Huygens complimenteren.
 3. Christina van Zweden.
 4. Willem II.
 5. Maria Henriëtta Stuart.
 6. Anne de la Barre.
 7. Pierre jr. en Joseph de la Barre.
 8. *Pathodia*.

laten horen. Wij verlangen er zeer naar om in Den Haag te zijn en de omgang te genieten met iemand van uw verdienste, die zo goed van alles op de hoogte is. Uw goedheid staat mij dit voorstel wel toe, vooral nu uw land vrij van oorlog is, waardoor de zaken van de geest weer meer aandacht kunnen krijgen. Ik heb u dit verzoek gedaan omdat er, aangezien mijn kinderen hebben gepoogd zich in deze kunst te bekwamen, geen andere mogelijkheid voor hen overblijft dan om in dienst te treden van één of andere vorst die genoegene scheidt in hun kunnen en die hun inspanningen waardeert, nu de kunst in ons eigen land niet voldoende op waarde wordt geschat. De ⁹koningin van Engeland en de ¹⁰prins van Wales hebben ons, nadat ze ons hadden gehoord, de eer bewezen ons alle waardering te betonen die men zich kan wensen, waarbij genoemde koningin wenste weer in Engeland in haar oude macht te zijn hersteld en ons daarnaartoe mee te nemen.

Mijn mening over een klavecimbel dat ik heb laten horen aan de heer de Verpré en dat ik in deze stad heb laten maken, [is dat het] zeer goed is bevonden. Zie hier waarin de kwaliteit ervan bestaat. In de eerste plaats is er in de goed op elkaar afgestemde maten zoveel resonantie als men kan wensen, die mij verfijnd voorkomt, dat wil zeggen, zilverachtig en gelijkmatig over het hele bereik; de bas overschaduwet niet de diskant. Allerlei soorten stukken, vrolijk of bedroefd, lukken er beter op dan op andere; speciaal bij het zingen klinkt het [instrument] goed bij de zangstem; en het is licht en gemakkelijk bespeelbaar. De prijs is ¹¹£ 300 zonder afdingen, met twee klavieren en drie snarenkoren, en met de uitvinding om het klavier te verschuiven om in alle tonen en halve tonen te kunnen spelen. Deze laatste uitvinding is van mij en bevindt zich in Frankrijk slechts op klavecimbels van mij, die daarom 10 ¹²écus duurder zijn.

Namens mijn kinderen kus ik u nederig de hand en in het bijzonder namens mijn dochter, die zich zeer verplicht voelt door de eer die u haar en mij hebt betoond. Ik verzeker u dat ik altijd zal zijn,

mijnheer,

uw nederige en toegewijde dienaar
[Pierre] de la Barre.

Parijs, 31 juli 1648.

9. Henriëtte Maria van Bourbon.

10. Karel II.

11. Ongeveer *f* 250.

12. 10 écus = ongeveer *f* 25.